

Sunde slagtekalve med lavt medicinforbrug

v/dyrlæge Line Fruergaard-Roed, Heden & Fjorden

Den sunde slagtekalv er et produkt af mange rigtige beslutninger. Producentens valg af leverandørbesætninger og opstart af den stærke kalv er centrale punkter. De problematikker, der opstår i den første tid i producentens besætning, vil følge kalven langt op gennem produktionen. Håndteringen af disse problematikker har stor betydning for slutresultatet og det medicinforbrug, der er i den enkelte produktion.

Slagtekalven får **en god opstart** i slagtekalveproducentens besætning, når der lægges vægt på, at lave få ændringer for kalven ad gangen og holde den stærk. Derfor rummer en succesfuld opstart forskellige elementer:

- ▶ Kalven kommer fra en besætning med lav sygdomsforekomst. Kalve, der har været syge allerede inden indsætning hos slagtekalveproducenten, har større risiko for at blive syge igen.
- ▶ Transport og flytning skal være så skånsom som mulig. Det er en voldsom stressfaktor for kalvene at blive tumlet rundt, blive blandet sammen med kalve af forskellig størrelse og evt. blive afkølet under transporten. Mange kalve oplever et drop i energitilførsel i forbindelse med flytningen, idet aftenfodringen ofte nedprioriteres af forskellige årsager. Kalve, der først skal vænnes til nye fodringssystemer og mælkeerstatninger, kan ofte være mange dage om at nå op på fuldt foderoptag. Det er en stor udfordring for immunforsvaret, som kan få et alvorligt knæk i den forbindelse.
- ▶ Kalve, der vejer over 50 kg ved indsættelse og allerede er i god vækst, har lettere ved at fortsætte den gode spiral.
- ▶ Kalvene skal startes op med raske "boks-fæller". Mange slagtekalveproducenter tilbydes "taberkalve" til lav eller ingen afregningspris, når de er rundt at samle kalve sammen, og det kan være svært at sige nej. De raske kalve der bliver givet fuld pris for, belastes af et større smittepres, når de opstaldes med de svage kalve.

Smittepres hos kalvene er en væsentlig faktor for sygdomsforekomst og medicinforbrug. Dårlig hygiejne bidrager til et højere smittepres omkring kalvene, og det kan aflæses direkte i dødeligheden ude i besætningerne. I forbindelse med projektet "Sundere slagtekalve- lavt medicinforbrug" er der besøgt en række forskellige besætninger. Besøgene har haft til formål, at registrere staldforhold og managements betydning for sundheden og medicinforbruget hos slagtekalve. Resultater fra disse besøg kan ses i

nedenstående skemaer, som viser, at smittepresset målt i hygiejneniveau og belægningsgrad har meget stor betydning for dødelighed og medicinforbrug.

Dødelighedens sammenhæng med hygiejneniveau

Hygiejneniveau	God	Middel	Lav
Dødelighed	5,9 %	11,9 %	12,8 %

Belægningsgradens sammenhæng med medicinforbrug

Høj	Middel	Lav
4,7 ADD	2,0 ADD	1,7 ADD

En anden ting, der bidrager væsentligt til at styre smittepresset i besætningen, er **tidlig udpegning og behandling af syge dyr**. Traditionelt bliver lungelidelser først behandlet når kalven hoster, puster, og har mistet ædelysten. Disse er tegn på fremskreden sygdom, og behandling på dette sene tidspunkt giver ofte et dårligt resultat pga. kroniske skader i lungevævet. Kalve med kroniske skader bliver behandlet igen og igen med samme dårlige resultat, og de påvirker besætningens medicinforbrug uden nogen effekt. Tidlig udpegning og behandling af syge dyr giver bedre effekt af medicinske behandlinger. Samtidig falder smittepresset, når syge kalve ikke belaster sine boksfæller gennem et langt sygdomsforløb. Træning i tidlig udpegning af syge dyr kan ske på workshops arrangeret af VFL, Kvæg hen over foråret.

Håndtering og opstaldning af syge kalve er endnu et område, der kan bidrage til at styre smittepresset. I mange produktionsanlæg er syge-og isolationsfaciliteter ikke opprioriteret og derfor går syge kalve blandt deres raske boksfæller, og øger smittepresset. Ydermere kan syge dyr have svært ved at finde ro eller komme op og få ædt tilstrækkeligt, når de skal klare sig i en stor flok, og det bidrager til at forhale sygdommen. Strategisk brug af sygebokse vil give sundhed og velfærd et løft i mange slagtekalveproduktioner.